

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

44

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-23-0

2003 11 10

9395458

BRNO 2003

280, -

PŘEHLED VÝZKUMŮ 44

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del Maschio
Na titulním listě:	Středověký hrádek Vratěnin, okr. Znojmo. Foto: Miroslav Bálek
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

© 2003 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

BLUČINA (okr. Brno-venkov)

„Padělky u Boží muky“. Horákovská kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při záchranném výzkumu, vyvolaném stavbou výrobní halý firmy Epimex a čerpací stanice pohonných hmot, bylo kromě sídlištních jam únětické kultury (srov. kap. Doba bronzová) na obou odkrytých plochách zachyceno a prozkoumáno také sedm sídlištních objektů kultury horákovské. Zatímco na větší jižní ploše (firma Epimex) se osídlení obou kultur prolínalo, na menší jižní ploše byly prokázány vedle jednoho nedatovaného a jednoho recentního objektu jen jámy horákovské kultury, a proto také šest zjištěných a materiálem nedatovaných kůlových jamek v tomto prostoru bude souviset nejspíše s horákovským osídlením. Kromě standardních sídlištních jam byla odkryta také jedna polozemnice (obj. č. 514, 210 x 280 cm) se zbytky ohniště v severovýchodní části, objekty č. 501 a 524 vytvářely větší soujámí, představující primárně exploatační jámy. Téměř všechny horákovské objekty se vyznačovaly extrémním množstvím nálezů, vedle keramiky především zvířecích kostí a mazanice nechyběly ani kostěné artefakty, přesleny a zlomky jiných hliněných artefaktů (plastiky, amulety). Keramika, poměrně často opatřená vhloubenou, tuhovanou i malovanou výzdobou, prozrazuje příslušnost ke střednímu, klasickému stupni horákovské kultury.

Milan Salaš, MZM Brno

Resumé

Blučina (Bez. Brno-venkov), „Padělky u Boží muky“. Horákov-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)

„Pšeničné“. Kultura horákovská, časný latén. Sídliště. Záchranný výzkum.

Více než polovina objektů odkrytých v trase komunikací na lokalitě „Pšeničné“ spadá do průběhu kultury horákovské. Podařilo se odlišit dvě fáze sídliště, přičemž první zaniklo požárem. Reprezentují ho objekty vyplněné koncentracemi keramiky a mazanice. Z významných předmětů lze zmínit keramické šterchátko ve tvaru ptáčka. K nově zjištěným osídlením náleží dvě zásobní jámy, datované do časně laténského období (4. stol. př. n. l.).

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Mošovice (Bez. Znojmo), „Pšeničné“. Horákov-Kultur. Frühlatènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)

„Hrubý díl“. Latén. Sídliště. Kostrový hrob. Systematický výzkum. Uložení: Slováké muzeum v Uherském Hradišti

Archeologický výzkum v poloze „Hrubý díl“ v obci Modrá v roce 2002 byl vyvolán záměrem obce vybudovat zde archeopark. Lokalita se nachází na katastrálním území obce Modrá, severním a východním směrem od křižovatky silnic Staré Město – Velehrad – Modrá.

Byla zde prozkoumána plocha o rozloze 300 m², rozdělená do celkem pěti sektorů (A-D) o rozměrech 5 x 10 m, mezi jednotlivými sektory byly ponechány kontrolní profily o síle 1 m. Svrchní drn byl skryt bagrem, poté výkopové práce pokračovaly ručně postupným odebíráním zeminy až na sprašové podloží. Na zkoumané ploše byly zjištěny celkem 4 laténské objekty.

V sektoru A se ve sprašovém podloží vyrýsovala větší nadzemní kůlová stavba (celkem 9 kůlových jamek ve třech řadách) datovaná do přechodného období halštatu a latěnu (HD-LTA), porušená jak mladším časně laténským objektem, hlubokým 180 cm (z nálezů z tohoto objektu lze jmenovat např. kolkovanou a časně laténskou keramiku, dva jantarové korálky, jehlici laténské spony), tak i slovanskou zásobní jámou ze středohradištního období. V jihovýchodním rohu sektoru A byl objeven kostrový hrob dítěte ve stáří 5 let (určení M. Dočkalové z MZM v Brně) s orientací SZS-VJV. Ze skeletu se nedochovala pravá ruka, pravá část hrudního koše (žebra), pravá část pánve dítěte byla vložena do dutiny ústní. Hrob byl mělce (do 10 cm) zahluoben do časně laténské vrstvy, přičemž při jeho skrývce nebylo možné rozeznat jeho hrobovou jámu. Problematické prozatím zůstává jeho datování (časný latén, středohradištní období), protože hrobovou výstavbu tvořil pouze špičák ze psa, objevený v hrudním koši, původně patrně součást náhrdelníku. Sektor A byl později rozšířen v důsledku pokračování časně laténského objektu o sondy I/I a I/II. Tyto sondy prokázaly jak pokračování tohoto objektu, tak i existenci dalšího, tentokrát menšího časně laténského objektu.

V sektoru B byla objevena další časně laténská odpadní jáma opět s nálezem časně laténské keramiky, mazanice, uhlíků a zvířecích kostí. Výzkum na této lokalitě by měl pokračovat i v příštím roce.

Miroslav Vaškových, SM Uherské Hradiště

Resumé

Modrá (Bez. Uherské Hradiště), „Hrubý díl“. Latènezeit (LT A). Siedlung. Gräberfeld. Systematische Grabung.

MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)

Intravilán obce – „Zachráněná“. Kultura horákovská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě bytového domu a parkoviště v Moravském Krumlově se podařilo zachytit i řadu objektů horákovské kultury. K nejdůležitějším náleží polozemnice s vnitřní kůlovou konstrukcí a dusanou jílovou podlahou. Na dně objektu se nacházel skelet pohozené psovitě šelmy s orientací V-Z (obr. 1). Za pozornost stojí i menší hliník, ze kterého pocházejí fragmenty keramických nádob s červeným geometrickým dekorem na tmavém povrchu.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Moravský Krumlov (Bez. Znojmo), Bebauteil der Gemeinde – „Zachráněná“. Horákov-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 1. Moravský Krumlov – „Zachráněná“. Celkový pohled na skelet psa v polozemnici horákovské kultury 523.
Moravský Krumlov – „Zachráněná“. Grubenhau Nr. 523 der Horákov-Kultur mit erhaltenem Hundskelett.

MUTĚNICE (okr. Hodonín)

„Odměry nad panskou loukou“. Latén. Sídliště. Záchraný výzkum.

Na základě smlouvy uzavřené s a. s. MND o provedení archeologického dohledu na trase stavby „VVTL plynovod DN 600 PN70 PZP Dolní Bojanovice – Mutěnice – Brumovice“ byl v termínu od března do června proveden záchraný výzkum. Celkově bylo prozkoumáno a zdokumentováno 77 objektů.

Objekty byly zachyceny na mírném JV svahu na levém břehu Nového potoka: Obj. 35 – menší, 102 cm široká jáma se strmě se zahlabujícími stěnami, mísovitým dnem v hloubce 60 cm pod úroveň dnešního povrchu. Obj. č. 36 – část objektu začištěna na ploše terénního stupně pro uložení optických kabelů, kde tvořil výsek ze čtverce. Maximální šířka zásypu v profilu výkopu 240 cm. Zásyp na ploše terénního stupně byl vybrán do hloubky 70 cm pod úroveň podloží, kde byl ukončen rovným plochým dnem. Stěny objektu se ke dnu kolmě zahlabovaly. Zásyp v profilu výkopu byl pouze ovzorkován. Obj. č. 38 – 400 cm široký zásyp chaty byl zachycen v SV profilu výkopové rýhy, která byla v místech zásypu rozšířena o 2 m. Plošným snižováním na úroveň asi 100 cm od dnešního povrchu se podél JV hrany objektu vyrýsoval pravidelný 60-70 cm široký schod, plynule jdoucí po celé délce JV stěny. SZ strana objektu se kolmě zahlabovala. SV stěna nebyla i přes rozšíření výkopu zachycena. Asi 25 cm od JV okraje objektu se nacházela 15 cm hluboká kulevá jáma. Objekt orientován v ose SV-JZ.

„Zbrod“. Latén. Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný výzkum byl prováděn v místech ostrova ležícího přibližně uprostřed nového rybníka Zbrod-III, po pravé straně silnice z Hodonína do Mutěnic. Na ostrově, původně členěném dvěma křížujícími se kanály, došlo k dodatečnému zavezení všech čtyř ústí kanálů. Hlína na zavezení byla odebrána z vnitřní části uměle navrženého ostrova, čímž došlo k částečnému obnažení původního terénu zachovaného pod mocnou vrstvou navážky.

V SV části ostrova, asi 5 m od severní stěny původního kanálu protínajícího ostrov přibližně ve směru V-Z, byl zachycen v hloubce 60 cm pod původním povrchem pravidelný obdélný zásyp se zakulacenými rohy. SV část zásypu zasahovala pod stávající těleso ostrova. Rozměry zásypu 415 x 273 cm, orientace delších stran v ose V-Z. Dno se nacházelo v hloubce 95 cm pod původním terémem, zahlabené 30-35 cm do podloží. Přibližně uprostřed kratších stran objektu byly zahlabeny kulevé jámy. Ve výplni chaty byl nalezen vedle většího množství zvířecích kostí a zlomků keramiky i zlomek švartnového náramku, opracovaný kámen, kousky mazanice a drobné zlomky strusky.

Jaroslav Škojec, Jiří Janál, AÚ AV ČR Brno

Resumé

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Odměry nad panskou loukou“. Laténezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Zbrod“. Laténezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OTROKOVICE (okr. Zlín)

„Čtvrtky“ – SV obchvat silnice I/55. Halštát – platěnická kultura. Sídliště. Záchraný výzkum.

Na trase nově budované komunikace severovýchodním směrem od původního městského jádra Otrokovic bylo v jarních měsících roku 2002 zachyceno nové, dosud neznámé pravěké sídliště. Naleziště je situováno na ZM 1:10 000, č. l. 25-31-

Obr. 2. Otrokovice, „Čtvrtky“. Poloha naleziště – výřez z mapy ZM 1:10 000.
Otrokovice, Flur „Čtvrtky“. Lage der Fundstelle – Ausschnitt aus der Karte ZM 1:10 000.